

PASSIE VOOR HOUTEN HOEDEN

Diest is één van die typische, 15de eeuwse Belgische monumenten stadjes. Het ligt in de provincie Brabant in het Vlaamse deel van het land en staat bekend als de kunststad van het 'Hageland'. Het komt tot uitdrukking bij de vele oude panden met antieke voorgevels en door het carillon van de oude kerk dat ieder uur zijn vrolijke tonen van diverse liederen over het stadje uitstort. Een oude windmolen geeft een pittoresk aanzien en vele buitenterrasjes met gasten genieten o.a. van het uit meer dan honderd Belgische biersoorten bestaande assortiment en dit geheel geeft daarmee de stad een geanimeerde sfeer. In dit stadje woont de voormalige textielhandelaar Omer Hannes, die nu dag in dag uit zijn tijd doorbrengt met houtbewerking. Nu, na ruim 40 jaar werken met hout, telt zijn oeuvre meer dan 300 scheppingen, die zijn ontstaan in vijf ontwikkelingsfasen van - vliegtuigen, - klokken, - schalen, - paddestoelen en heden ten dage - houten hoeden, prachtige elegante hoeden in alle vormen en kleuren. Tezamen tonen ze zijn passie voor hout, doch vooral hoeden.

Tentoonstelling aan huis in Diest

Houtfreak in hart en nieren

Omer Hannes is een echte houtfreak en houtworkaholic. Het is erg moeilijk om hem aan de telefoon te krijgen, omdat hij de meeste tijd bezig is in zijn werkplaats, een groot pand waar vroeger zijn textiel lag opgeslagen. Nu, huist in het voorste gedeelte zijn zogenaamde 'klokkentoonzaal' en de achterzijde vertegenwoordigt bijna een houtfabriek waarin allerhande gereedschappen te vinden zijn die men zich maar kan indenken en natuurlijk een enorme houtvoorraad. Omer is een autodidact en weet zich omringd door een legertje houtdraaiers en houtsnijders. Het moet gezegd worden dat de Belgische bevolking erg actief is in werken met hout. Ook een groot aantal houten voorwerpen, veel klokken en grote schalen staan door zijn hele huis verspreid. Een zeer grote en bijzonder kleurrijke schaal uit esdoorn met een diameter van 60 cm trekt onmiddellijk de aandacht in zijn woonkamer.

'Superia', hoed uit één stuk wilgen

Van al zijn werkstukken maakt Omer een foto, die in een register met de bijbehorende bijzonderheden worden opgenomen. Hij is nu weer bezig dat register bij te werken, want hij heeft het te druk gehad met zijn houtbewerking dat voor hem voorrang heeft boven alle administratieve beslomeringen. Een in leer uitgevoerd album bevat alle krantenartikelen over tentoonstellingen waaraan hij met een collectie aan deelgenomen heeft, het zijn er nu meer dan 50 geweest.

Zo'n 4 tot 5 keer per jaar organiseert hij of neemt hij deel aan tentoonstellingen in België en Nederland. In beide landen worden jaarlijks tentoonstellingen gehouden onder de naam 'Open Dag Hout', waar niet commerciële houtbewerkers met verschillende invalshoeken hun scheppingen aan het publiek tonen en onderling ervaringen uitwisselen. Om zijn huis en het pand waarin zijn werkplaats is gevestigd ligt een enorme voorraad hout opgeslagen in de vorm van stamstukken, grote en kleine blokken van diverse soorten. Achter zijn werkplaats bevindt zich verder nog een 20 m lange overkapping waar hout ligt te drogen. Het zijn zoveel kubieke meters, dat Omer drie

Hoed uit taxushout

PASSIE VOOR HOUTEN HOEDEN

levens nodig zal hebben om alles te verwerken.

Van houten modelvliegboot tot houten hoge hoed

Omer's houtbewerkingpassie begon met het maken van vliegtuigmodellen toen hij 17 jaar was, in een tijd dat de jongens ervan droomden piloot te worden. Zijn eerste gereedschap bestond uit een eenvoudig mes. De vliegtuigmodellen, zoals een AVRO Lancaster, een viermotorige Franse vliegboot en anderen staan nog steeds te opgesteld in de kamer van zijn zoon, die inmiddels afgestudeerd is in de vliegtuigbouw en ruimtevaarttechniek. Dit beperkt aantal vliegtuigmodellen moeten we beschouwen als de pioniersfase van de voormalige textielhandelaar.

Hoed uit Afrikaans padoek

Al gauw kwam hij er achter dat het houtsnijwerk aan zijn modellen te gelimiteerd was en onvoldoende voor creatieve expansie. En dat luidde de tweede fase in waarin hij zich toelegde op het vervaardigen van houten klokken in alle vormen en maten. Het werden er honderden! Bij het maken van zijn klokken kwam hij alle facetten van de houtbewerking tegen en vooral het aspect van het draaien. Later werd het draaiwerk gecombineerd met het snijwerk; door toepassing van verschillende methoden daarin, was dat de oorzaak van de grote diversiteit in zijn scheppingen.

'Venice', hoed uit lindenhout en finer

In de volgende fase van zijn ontwikkeling als houtkunstenaar legde hij zich toe op het vervaardigen kommen en schalen, 'holle vormen', zoals hij pleegt te zeggen. De aanwezigheid van dikke stamstukken stelde hem in staat om werkstukken met een grote diameter te maken. Zijn kennis van nieuwe technieken werd weer uitgebreid en Omer combineerde in zijn kunstwerken meerdere houtsoorten en chemische behandelingen van het basismateriaal schuwde hij ook niet. De combinatie van gerookt eiken met ammonia geven een bijzonder effect, zoals diverse schepping van hem laten zien. Hij weet precies welke houtsoorten door gebruik van ammonia worden aangetast, namelijk eiken, robinia en wilde kastanje.

De houten paddestoelen, waarvan sommige meer dan een meter hoog zijn, verschillen in technische bewerking geheel van die van de klokken en de schalen. Als men zijn enorme Toonzaal van zo'n 300 m² binnenkomt staan ze opgesteld langs de muren vanaf de ingang. Het valt dan op dat **eiken** en **taxus** de boventoon vormen. In het bijzonder is taxus zeer geschikt voor de vormen van de paddestoelen, het laat uitstekende de structuur en diverse kleurentinten van het hout zien. De paddestoelen zijn wederom een combinatie van draai- en snijwerk. Ook sommige klokken zijn versierd met paddestoelen.

De laatste 7 jaar is Omer's specialiteit 'hoeden', houten hoeden voor dames en heren, vaak in eigen ontwerp. Soms wordt een speciale replica gemaakt. In de collectie van ongeveer 50 verschillende hoeden vindt men een hoge hoed, een baseballpet, een jockeypet, een replica van een van de hoeden van Koningin Elisabeth en vele elegante dameshoeden. Hun aanzien heeft een frappante gelijkenis met echte hoeden! Hij ontwierp zijn eigen gereedschappen om de hoedranden te kunnen maken. Met uitzondering van **Afrikaans padoek**, zijn alle hoeden vervaardigd van inlandse houtsoorten, veelal populieren, noten, citroenhout en tamme kastanje, omdat deze

'Mathilde', hoed uit populieren

PASSIE VOOR HOUTEN HOEDEN

houtsoorten betrekkelijk licht zijn. De hoeden zijn tentoongesteld in zijn Toonzaal. Vermeldenswaard is dat in 2003 een serie van negen postzegels met afbeelding van Omer's mooiste hoeden in België werd uitgegeven.

Postzegel uit een serie van 9 houten hoeden

Eens per jaar schenkt Omer Hannes enkele van zijn kunstwerken aan een organisatie die zich inzet om zieke mensen te helpen en dan stelt hij zijn expositie ruimte ter beschikking om zijn afgestane scheppingen voor de verkoop aan te bieden. Verder zijn Omer's kunstwerken nooit te koop om de eenvoudige reden dat hij grote moeite heeft om van zijn werkstukken, waar hij zoveel energie in heeft gestopt en die hem zoveel voldoening hebben geschonken, afstand te doen. Naast de regelmatige tentoonstellingen in zijn eigen Toonzaal aan huis is na een telefoontje (00 - 32 - 13 - 337.338) de gehele collectie voor een ieder altijd te bewonderen op de Halensebaan 35A in Diest. Voor zover bekend zijn Omer Hannes en de Amerikaan Michielsen de enige houten hoedenmakers ter wereld.

Kleve, 2013

Tjerk **Miedema**

miedematj@aol.com